II

(Μη νομοθετικές πράξεις)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

ΚΑΤ' ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2021/1530 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 12ης Ιουλίου 2021

για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας — Παγκόσμια Ευρώπη, για την τροποποίηση και κατάργηση της απόφασης αριθ. 466/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1601 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 480/2009 του Συμβουλίου

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/947 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας — Παγκόσμια Ευρώπη, για την τροποποίηση και κατάργηση της απόφασης αριθ. 466/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1601 και του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 480/2009 του Συμβουλίου [1], και ιδίως το άρθρο 4 παράγραφος 7,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Το παράρτημα ΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947 καθορίζει τους τομείς συνεργασίας για γεωγραφικά προγράμματα.

(2) Τα γεωγραφικά προγράμματα θα πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω μέσω πρόσθετων διατάξεων που συμπληρώνουν τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/947.

(3) Βάσει των τομέων συνεργασίας που παρατίθενται στο παράρτημα ΙΙ του κανονισμού 2021/947, θα πρέπει να καθοριστούν ειδικοί στόχοι και τομείς προτεραιότητας για συνεργασία για τη Νότια Γειτονία, την Ανατολική Γειτονία, τη Δυτική Αφρική, την Ανατολική και Κεντρική Αφρική, τη Μεσημβρινή Αφρική και τον Ινδικό Ωκεανό, τη Μέση Ανατολή, την Κεντρική Ασία, τη Νότια Ασία, τη Βόρεια και Νοτιοανατολική Ασία, τον Ειρηνικό, την Αμερική και την Καραϊβική.

(4) Θα πρέπει να καθοριστούν ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια για τις υποπεριοχές της Δυτικής Αφρικής, της Ανατολικής και Κεντρικής Αφρικής, της Μεσημβρινής Αφρικής και του Ινδικού Ωκεανού, με βάση τις αρχές προγραμματισμού για τα γεωγραφικά προγράμματα που ορίζονται στο άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947. Θα πρέπει να καθοριστούν θεματικοί στόχοι για τις γεωγραφικές περιοχές που παρατίθενται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/947,

[1] ΕΕ L 209 της 14.6.2021, σ. 1.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Οι ειδικοί στόχοι και οι τομείς προτεραιότητας για συνεργασία, με βάση τους τομείς συνεργασίας που παρατίθενται στο παράρτημα ΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947 για τη Νότια Γειτονία, την Ανατολική Γειτονία, τη Δυτική Αφρική, την Ανατολική και Κεντρική Αφρική, τη Νότια Αφρική και τον Ινδικό Ωκεανό, τη Μέση Ανατολή, την Κεντρική Ασία, τη Νότια Ασία, τη Βόρεια και Νοτιοανατολική Ασία, τον Ειρηνικό, την Αμερική και την Καραϊβική, καθορίζονται στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 2

Τα ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια για τις υποπεριοχές της Δυτικής Αφρικής, της Ανατολικής και Κεντρικής Αφρικής, της Μεσημβρινής Αφρικής και του Ινδικού Ωκεανού είναι τα εξής:

α) Δυτική Αφρική 11 672 000 000 EUR·

β) Ανατολική και Κεντρική Αφρική 11 381 000 000 EUR·

γ) Νότια Αφρική και Ινδικός Ωκεανός 6 128 000 000 EUR.

Άρθρο 3

Οι θεματικοί στόχοι για τα γεωγραφικά προγράμματα είναι οι εξής:

α) τουλάχιστον 15 % για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία και τη χρηστή διακυβέρνηση·

β) τουλάχιστον 45 % για βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομική μεγέθυνση για την ανθρώπινη ανάπτυξη.

Άρθρο 4

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2021.

Για την Επιτροπή
Η Πρόεδρος
Ursula VON DER LEYEN

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Οι ειδικοί στόχοι και οι τομείς προτεραιότητας για συνεργασία ανά υποπεριοχή, με βάση τους τομείς συνεργασίας που παρατίθενται στο παράρτημα II του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, είναι οι εξής:

I. ΝΟΤΙΑ ΓΕΙΤΟΝΙΑ

(1) **Στήριξη της ανθρώπινης ανάπτυξης, της χρηστής διακυβέρνησης και του κράτους δικαίου, καθώς και της ισότητας των φύλων.**

α) Προώθηση και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών· προώθηση της ισότητας και της ενδυνάμωσης των γυναικών, της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, της χρηστής διακυβέρνησης, της δικαστικής μεταρρύθμισης και της καταπολέμησης της διαφθοράς·

β) ενίσχυση των δημόσιων οργανισμών και των συστημάτων διακυβέρνησης· ενίσχυση της διαφάνειας και της λογοδοσίας· στήριξη της κοινωνικής συνοχής· προώθηση της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών και του χώρου δράσης των πολιτών και μη κρατικών φορέων, καθώς και των ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης· στήριξη της καταπολέμησης της παραπληροφόρησης·

γ) βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και της πρόσβασης σε αυτή· προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού και των ψηφιακών δεξιοτήτων· ενδυνάμωση των νέων· ενίσχυση των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης.

δ) Υποστήριξη της διαφανούς και αποτελεσματικής διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών, της κινητοποίησης εγχώριων εσόδων και της οικονομικής διακυβέρνησης.

(2) **Ενίσχυση της ανθεκτικότητας, οικοδόμηση ευημερίας και αξιοποίηση του ψηφιακού μετασχηματισμού**

α) Στήριξη της επιχειρηματικότητας και της ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα· βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση και της ψηφιοποίησης των επιχειρήσεων· προώθηση της αξιοπρεπούς απασχόλησης.

β) Στήριξη του εμπορίου και των επενδύσεων, των βιώσιμων αλυσίδων αξίας, της συνδεσιμότητας, της οικονομικής ολοκλήρωσης και της διαφοροποίησης.

γ) Στήριξη της ανάπτυξης σύγχρονων και ισότιμων συστημάτων υγείας και κοινωνικής προστασίας και προώθηση της αξιοπρεπούς απασχόλησης· στήριξη της ανθεκτικότητας του πληθυσμού μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων δημόσιων υπηρεσιών.

δ) Στήριξη της ανάπτυξης και της θέσης σε λειτουργία υποδομών για τη διασφάλιση προσβάσιμης, οικονομικά προσιτής, συμπεριληπτικής και ασφαλούς ψηφιακής συνδεσιμότητας, καθώς και της ανάπτυξης σύγχρονων συστημάτων διαχείρισης και προστασίας δεδομένων· στήριξη της βελτίωσης της ψηφιακής διακυβέρνησης, της ανάπτυξης ηλεκτρονικών υπηρεσιών και πλαισίων και πλατφορμών διαλειτουργικότητας.

(3) **Στήριξη της πράσινης μετάβασης, ενίσχυση της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή, της ενεργειακής μετάβασης και της ασφάλειας, και προστασία του περιβάλλοντος**

α) Ενίσχυση της ικανότητας προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και μετριασμού της· συμβολή στην προώθηση ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή επενδύσεων και βιώσιμων πολιτικών χρηματοδότησης για τη στροφή προς την πράσινη ανάπτυξη·

β) στήριξη της μετάβασης σε κυκλικά οικονομικά μοντέλα χαμηλών εκπομπών και αποδοτικά ως προς τη χρήση των πόρων, και προώθηση της ανάπτυξης βιώσιμων αλυσίδων παραγωγής και αξίας· ανάπτυξη και ενίσχυση της βιώσιμης πράσινης και γαλάζιας οικονομίας· ενίσχυση της ενεργειακής μετάβασης και προώθηση της ενεργειακής ασφάλειας·

γ) προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων, της καταπολέμησης της ρύπανσης, της διατήρησης και της αποκατάστασης της βιοποικιλότητας και της μετάβασης σε βιώσιμα συστήματα τροφίμων, καθώς και προώθηση βιώσιμων, πολυλειτουργικών οικοσυστημάτων υπό διαχείριση στο πλαίσιο της προσαρμογής και της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή.

(4) **Συνεργασία στον τομέα της ειρήνης και της ασφάλειας**

α) Στήριξη και προώθηση προσπαθειών για ειρήνη, πρόληψη των συγκρούσεων και συμφιλίωση·

β) ενίσχυση της συνεργασίας στους τομείς της καταπολέμησης της τρομοκρατίας, της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, της πρόληψης, της καταπολέμησης της ριζοσπαστικοποίησης και του βίαιου εξτρεμισμού, της καταπολέμησης του οργανωμένου εγκλήματος, της επιβολής του νόμου και της αντιμετώπισης της κυβερνοασφάλειας, του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο και των υβριδικών απειλών·

γ) στήριξη της ετοιμότητας για την αντιμετώπιση καταστροφών και της διαχείρισης κινδύνων καταστροφών·

δ) ενίσχυση της ασφάλειας στη θάλασσα.

(5) **Ενίσχυση της συνεργασίας όσον αφορά όλες τις πτυχές της μετανάστευσης, της κινητικότητας και της αναγκαστικής εκτόπισης**

α) Ενίσχυση της συνεργασίας όσον αφορά όλες τις πτυχές της μετανάστευσης και της αναγκαστικής εκτόπισης· ενίσχυση των τοπικών και διεθνών εταιρικών σχέσεων για τη μετανάστευση και την αναγκαστική εκτόπιση κατά μήκος βασικών μεταναστευτικών οδών·

β) ενίσχυση όλων των πτυχών της διαχείρισης της μετανάστευσης και του ασύλου· ενίσχυση της διαχείρισης των συνόρων· ενίσχυση της καταπολέμησης της παράνομης διακίνησης μεταναστών και της εμπορίας ανθρώπων και προώθηση της συνεργασίας για ασφαλή, αξιοπρεπή και βιώσιμη επιστροφή, επανεισδοχή και επανένταξη των μεταναστών· καθώς και αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων της παράτυπης μετανάστευσης και της αναγκαστικής εκτόπισης·

γ) στήριξη μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης όσον αφορά τη νόμιμη μετανάστευση, με παράλληλο σεβασμό των αρμοδιοτήτων των κρατών μελών, και την κινητικότητα·

δ) συμβολή στην παροχή διεθνούς προστασίας και στήριξης σε πρόσφυγες, μετανάστες, εσωτερικά εκτοπισμένους, κοινότητες υποδοχής και σε χώρες που φιλοξενούν σημαντικούς πληθυσμούς προσφύγων ή εκτοπισμένων.

(6) **Ενίσχυση της περιφερειακής, υποπεριφερειακής και διαπεριφερειακής συνεργασίας**

α) Στήριξη της Ένωσης για τη Μεσόγειο·

β) ενίσχυση της συνεργασίας με διεθνείς, περιφερειακούς και υποπεριφερειακούς φορείς και οργανισμούς·

γ) ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ της βόρειας και της υποσαχάριας Αφρικής σε επιλεγμένους τομείς.

II. ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ

(1) **Επενδύσεις σε ανθεκτικές, βιώσιμες και ολοκληρωμένες οικονομίες και στη βιώσιμη συνδεσιμότητα**

α) Αύξηση των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των χωρών εταίρων και με την ΕΕ· προώθηση της περαιτέρω ολοκλήρωσης στις αλυσίδες αξίας της ΕΕ· προώθηση της αξιοπρεπούς απασχόλησης. προώθηση της ανάπτυξης βιώσιμων αλυσίδων παραγωγής και αξίας·

β) βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος· ενίσχυση του οικοσυστήματος των νεοφυών επιχειρήσεων και αύξηση/διαφοροποίηση της πρόσβασης των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση·

γ) ενίσχυση βιώσιμων οδικών και θαλάσσιων μεταφορών· προώθηση της έξυπνης και βιώσιμης αστικής κινητικότητας·

δ) προώθηση της ποιοτικής εκπαίδευσης σε όλα τα επίπεδα· ενίσχυση της ικανότητας έρευνας και μεταφοράς τεχνολογίας· ενίσχυση των δεξιοτήτων για τη βελτίωση της απασχολησιμότητας.

(2) **Επένδυση στη δημοκρατία, τη χρηστή διακυβέρνηση, την ειρήνη και την ασφάλεια, το κράτος δικαίου και τη δικαιοσύνη**

α) Στήριξη της δημοκρατίας, της ειρήνης και της χρηστής διακυβέρνησης, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ελευθερίας της έκφρασης και του συνεταιρίζεσθαι, της ελευθερίας και της ανεξαρτησίας των μέσων ενημέρωσης· προώθηση ενός ανεξάρτητου, λογοδοτούντος και αποτελεσματικού συστήματος δικαιοσύνης· ενίσχυση της συνεργασίας για την αντιμετώπιση των υβριδικών απειλών και της παραπληροφόρησης, τη διασφάλιση της κυβερνοασφάλειας και την καταπολέμηση των εγκλημάτων στον κυβερνοχώρο·

β) στήριξη της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης και της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης· προώθηση των διαδικτυακών δημόσιων υπηρεσιών· καταπολέμηση της διαφθοράς·

γ) στήριξη της ισορροπημένης εδαφικής ανάπτυξης και των διαδικασιών μεταρρύθμισης της αποκέντρωσης·

δ) στήριξη της οικοδόμησης της ειρήνης, της πρόληψης και της επίλυσης διαφορών και συγκρούσεων μέσω ειρηνευτικών προσπαθειών και μεθόδων, καθώς και δημιουργία και/ή εφαρμογή συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης· ενίσχυση της περιφερειακής ασφάλειας και της ασφάλειας και της προστασίας στη θάλασσα· ενίσχυση της ασφάλειας μέσω της καταπολέμησης του οργανωμένου εγκλήματος και της προώθησης της ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων.

(3) **Επενδύσεις στη βιώσιμη ενέργεια, στην απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές, στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτήν, καθώς και στην περιβαλλοντική ανθεκτικότητα**

α) Επενδύσεις στην ενεργειακή συνδεσιμότητα και σε ισχυρότερες διασυνοριακές και διαπεριφερειακές συνδέσεις με το δίκτυο, με παράλληλη στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της ανθεκτικότητας και της ασφάλειας, και προώθηση της αυξημένης χρήσης βιώσιμης ενέργειας·

β) βελτίωση της ποιότητας του αέρα, προώθηση της καταπολέμησης της ρύπανσης, οικολογικός προσανατολισμός των αστικών περιοχών και βελτίωση της διαχείρισης των αποβλήτων, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας, στήριξη της μετάβασης προς βιώσιμα συστήματα τροφίμων και εκσυγχρονισμό της ύδρευσης και της αποχέτευσης·

γ) προώθηση μιας κυκλικής οικονομίας χαμηλών εκπομπών και αποδοτικής ως προς τη χρήση των πόρων· ενίσχυση των πολιτικών για το κλίμα· ανάπτυξη και ενίσχυση της γαλάζιας οικονομίας· αύξηση των πράσινων επενδύσεων·

δ) επενδύσεις στην ανθεκτικότητα στον τομέα της υγείας και αναβάθμιση των συστημάτων υγείας, καθώς και στήριξη της ετοιμότητας για την αντιμετώπιση καταστροφών και της διαχείρισης κινδύνων καταστροφών, συμπεριλαμβανομένου του μετριασμού των χημικών, βιολογικών, ραδιολογικών και πυρηνικών κινδύνων.

(4) **Επενδύσεις στον ανθεκτικό ψηφιακό μετασχηματισμό**

α) Στήριξη της ανάπτυξης ψηφιακών υποδομών και ηλεκτρονικών υπηρεσιών, μέσω βελτίωσης της ψηφιακής διακυβέρνησης και των πλαισίων και πλατφορμών διαλειτουργικότητας·

β) ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων· τόνωση της ψηφιακής καινοτομίας και των ψηφιακών νεοφυών επιχειρήσεων υψηλών επιδόσεων·

γ) προώθηση του διασυνοριακού ηλεκτρονικού εμπορίου και των ψηφιακών διαδρόμων μεταξύ των χωρών εταίρων και της ΕΕ·

δ) ενίσχυση της κυβερνοανθεκτικότητας.

(5) **Επενδύσεις σε ανθεκτικές, συμπεριληπτικές, ισότιμες ως προς το φύλο και ποικιλόμορφες κοινωνίες**

α) Ενίσχυση των ικανοτήτων και ενδυνάμωση των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων νεολαίας·

β) προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· προώθηση της ισότητας των φύλων σε όλους τους τομείς πολιτικής·

γ) αύξηση της συμμετοχής των πολιτών, ιδίως μεταξύ των νέων, στη δημοκρατία και στις οικονομικές μεταρρυθμίσεις· προώθηση της περιβαλλοντικής και ψηφιακής ευαισθητοποίησης.

III. ΔΥΤΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

(1) **Προώθηση της σταθεροποίησης, της ασφάλειας, της δημοκρατικής μετάβασης, της χρηστής διακυβέρνησης και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων**

α) Προώθηση της σταθεροποίησης, της ειρήνης και της ασφάλειας στην ξηρά και στη θάλασσα μέσω της δημοκρατικής μετάβασης, της χρηστής διακυβέρνησης, της καταπολέμησης της ατιμωρησίας και της μεταρρύθμισης του τομέα της ασφάλειας· ενίσχυση της συνεργασίας για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, την πρόληψη και την καταπολέμηση της ριζοσπαστικοποίησης και του βίαιου εξτρεμισμού· προώθηση του διαλόγου, της πρόληψης των συγκρούσεων, της συμφιλίωσης και της οικοδόμησης κράτους·

β) στήριξη της δημοκρατικής διακυβέρνησης και του κράτους δικαίου, της διαφάνειας και της καταπολέμησης της διαφθοράς· προώθηση της εποπτείας και της λογοδοσίας, καθώς και ενός ανεξάρτητου, λογοδοτούντος και αποτελεσματικού συστήματος δικαιοσύνης·

γ) ενίσχυση των κρατικών και των τοπικών φορέων και της αποτελεσματικής παρουσίας τους σε όλη την επικράτεια, καθώς και της κοινωνίας των πολιτών·

δ) προώθηση της αρχής της ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων· προώθηση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου.

(2) **Στήριξη της βιώσιμης και συμπεριληπτικής οικονομικής μεγέθυνσης, προώθηση αξιοπρεπών θέσεων εργασίας και αξιοποίηση του ψηφιακού μετασχηματισμού**

α) Προώθηση της ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα· βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, του επενδυτικού κλίματος και της ψηφιοποίησης των επιχειρήσεων, καθώς και της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας των δημόσιων οικονομικών· της ψηφιακής διακυβέρνησης και της ανάπτυξης ηλεκτρονικών υπηρεσιών·

β) στήριξη των βιώσιμων υποδομών και της συνδεσιμότητας, της οικονομικής ολοκλήρωσης, του εμπορίου και της εφαρμογής της συμφωνίας οικονομικής εταιρικής σχέσης· ενίσχυση των τοπικών και περιφερειακών αλυσίδων αξίας·

γ) στήριξη της ανάπτυξης δεξιοτήτων και της δημιουργίας αξιοπρεπούς απασχόλησης, καθώς και της έρευνας και της καινοτομίας· προώθηση της ανάπτυξης βιώσιμων αλυσίδων παραγωγής και αξίας·

δ) ενίσχυση της πράσινης και της ψηφιακής οικονομίας.

(3) **Ενίσχυση της συνεργασίας όσον αφορά όλες τις πτυχές της μετανάστευσης, της κινητικότητας και της αναγκαστικής εκτόπισης και αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων της παράτυπης μετανάστευσης και της αναγκαστικής εκτόπισης**

α) Ενίσχυση των τοπικών και διεθνών εταιρικών σχέσεων για τη μετανάστευση και την αναγκαστική εκτόπιση κατά μήκος βασικών μεταναστευτικών οδών·

β) ενίσχυση της διακυβέρνησης και της διαχείρισης της μετανάστευσης και προώθηση της συνεργασίας για ασφαλή, αξιοπρεπή και βιώσιμη επιστροφή, επανεισδοχή και επανένταξη των μεταναστών·

γ) στήριξη μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης όσον αφορά τη νόμιμη μετανάστευση, με παράλληλο σεβασμό των αρμοδιοτήτων των κρατών μελών, και την κινητικότητα·

δ) προστασία των ευάλωτων μεταναστών, των προσφύγων και των εσωτερικά εκτοπισμένων· ενίσχυση της καταπολέμησης της παράνομης διακίνησης μεταναστών και της εμπορίας ανθρώπων· διασφάλιση της προστασίας και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των μεταναστών, των προσφύγων και των βίαια εκτοπισμένων· παροχή διεθνούς προστασίας και στήριξης σε πρόσφυγες, μετανάστες, εσωτερικά εκτοπισμένους, κοινότητες υποδοχής και σε χώρες που φιλοξενούν σημαντικούς πληθυσμούς προσφύγων ή εκτοπισμένων.

(4) **Προστασία του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας και καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής**

α) Προώθηση της πρόσβασης σε βιώσιμη ενέργεια και της ενεργειακής απόδοσης· προώθηση της πρόσβασης σε ανθεκτικές στην κλιματική αλλαγή και ασφαλείς υπηρεσίες ύδρευσης και αποχέτευσης·

β) στήριξη μέτρων για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν, καθώς και για την ετοιμότητα για την αντιμετώπιση καταστροφών και τη μείωση των κινδύνων καταστροφών·

γ) προώθηση μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης του τοπίου για έξυπνη και ανθεκτική γεωργία/επισιτιστική και διατροφική ασφάλεια, βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων, βιώσιμη αλιεία και υδατοκαλλιέργεια και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή/μετριασμό της κλιματικής αλλαγής·

δ) προώθηση της προστασίας του περιβάλλοντος, της διατήρησης της βιοποικιλότητας και της κυκλικής οικονομίας, καθώς και βιώσιμων, πολυλειτουργικών οικοσυστημάτων υπό διαχείριση στο πλαίσιο της προσαρμογής και της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή.

(5) **Προώθηση της ανθρώπινης ανάπτυξης και της ισότητας των φύλων**

α) Στήριξη της μεγαλύτερης πρόσβασης σε ανθεκτικές υπηρεσίες υγείας και διατροφή, καθώς και της βελτίωσης της ποιότητάς τους·

β) στήριξη της μεγαλύτερης πρόσβασης στην εκπαίδευση σε διάφορα επίπεδα, καθώς και της βελτίωσης της ποιότητάς της· προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού και των ψηφιακών δεξιοτήτων·

γ) προώθηση συστημάτων κοινωνικής ένταξης, κοινωνικής προστασίας και κοινωνικής ασφάλισης·

δ) στήριξη μέτρων για την ενίσχυση της ισότητας των φύλων και προώθηση της ενδυνάμωσης των γυναικών και των κοριτσιών σε όλους τους τομείς πολιτικής.

(6) **Ενίσχυση των εταιρικών σχέσεων**

α) Ενθάρρυνση της περιφερειακής ολοκλήρωσης, της συνδεσιμότητας και της συνεργασίας·

β) προώθηση του διαλόγου πολιτικής με τις περιφερειακές οικονομικές κοινότητες·

γ) προώθηση του διαπολιτισμικού διαλόγου και των προγραμμάτων συνεργασίας, αδελφοποίησης, ανταλλαγών και ηγεσίας.

IV. ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

(1) **Προστασία του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας και καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής**

α) Προώθηση της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων, της προστασίας του περιβάλλοντος και της διατήρησης της βιοποικιλότητας στο πλαίσιο προσέγγισης του τοπίου και του θαλάσσιου τοπίου·

β) στήριξη μέτρων για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν, καθώς και για την ετοιμότητα για την αντιμετώπιση καταστροφών και τη διαχείριση των κινδύνων καταστροφών·

γ) προώθηση της πρόσβασης σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης, καθώς και προώθηση βιώσιμων, πολυλειτουργικών οικοσυστημάτων υπό διαχείριση στο πλαίσιο της προσαρμογής και της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή· προώθηση της πρόσβασης σε ανθεκτικές στην κλιματική αλλαγή και ασφαλείς υπηρεσίες ύδρευσης και αποχέτευσης·

δ) στήριξη της βιώσιμης επισιτιστικής ασφάλειας.

(2) **Προώθηση της σταθεροποίησης, της ασφάλειας, της δημοκρατίας και της δημοκρατικής μετάβασης, της χρηστής διακυβέρνησης και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων**

α) Προώθηση της ειρήνης και της ασφάλειας, της σταθερότητας, της δημοκρατίας, της ειρηνικής δημοκρατικής μετάβασης, του κράτους δικαίου, της μεταρρύθμισης του τομέα της ασφάλειας, της συμφιλίωσης και της πρόληψης των συγκρούσεων· ενίσχυση της συνεργασίας για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, την πρόληψη και την καταπολέμηση της ριζοσπαστικοποίησης και του βίαιου εξτρεμισμού·

β) στήριξη της δημοκρατικής διακυβέρνησης, της διαφάνειας και της εποπτείας, καθώς και της καταπολέμησης της διαφθοράς· προώθηση ενός ανεξάρτητου, λογοδοτούντος και αποτελεσματικού συστήματος δικαιοσύνης·

γ) προώθησητου σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των αρχών της ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων.

(3) **Στήριξη της βιώσιμης και συμπεριληπτικής οικονομικής μεγέθυνσης, προώθηση αξιοπρεπών θέσεων εργασίας και αξιοποίηση του ψηφιακού μετασχηματισμού**

α) Προώθηση της ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα· βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της ψηφιοποίησης των επιχειρήσεων, καθώς και του επενδυτικού κλίματος· της ψηφιακής διακυβέρνησης και της ανάπτυξης ηλεκτρονικών υπηρεσιών·

β) στήριξη της οικονομικής ολοκλήρωσης και του εμπορίου, συμπεριλαμβανομένων των βιώσιμων υποδομών και της συνδεσιμότητας·

γ) στήριξη της ανάπτυξης δεξιοτήτων και της δημιουργίας αξιοπρεπούς απασχόλησης, καθώς και της έρευνας και της καινοτομίας·

δ) ενίσχυση της πράσινης και της ψηφιακής οικονομίας.

(4) **Προώθηση της ανθρώπινης ανάπτυξης και της ισότητας των φύλων**

α) Στήριξη της μεγαλύτερης πρόσβασης σε ανθεκτικές υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής προστασίας, καθώς και της βελτίωσης της ποιότητάς τους·

β) στήριξη της μεγαλύτερης πρόσβασης στην εκπαίδευση σε διάφορα επίπεδα, καθώς και της ποιότητάς της· προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού και των ψηφιακών δεξιοτήτων·

γ) προαγωγή της κοινωνικής ενσωμάτωσης και καταπολέμηση των ανισοτήτων·

δ) στήριξη μέτρων για την ενίσχυση της ισότητας των φύλων και προώθηση της ενδυνάμωσης των γυναικών και των κοριτσιών σε όλους τους τομείς πολιτικής.

(5) **Ενίσχυση της συνεργασίας όσον αφορά όλες τις πτυχές της μετανάστευσης, της κινητικότητας και της αναγκαστικής εκτόπισης και αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων της παράτυπης μετανάστευσης και της αναγκαστικής εκτόπισης**

α) Ενίσχυση των τοπικών και διεθνών εταιρικών σχέσεων όσον αφορά διάφορες πτυχές της μετανάστευσης και της αναγκαστικής εκτόπισης·

β) ενίσχυση της διακυβέρνησης και της διαχείρισης της μετανάστευσης και προώθηση της συνεργασίας για ασφαλή, αξιοπρεπή και βιώσιμη επιστροφή, επανεισδοχή και επανένταξη των μεταναστών·

γ) στήριξη μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης όσον αφορά τη νόμιμη μετανάστευση, με παράλληλο σεβασμό των αρμοδιοτήτων των κρατών μελών, και την κινητικότητα·

δ) προστασία των ευάλωτων μεταναστών, των προσφύγων και των εσωτερικά εκτοπισμένων· ενίσχυση της καταπολέμησης της παράνομης διακίνησης μεταναστών και της εμπορίας ανθρώπων· διασφάλιση της προστασίας και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των μεταναστών, των προσφύγων και των βίαια εκτοπισμένων· συμβολή στην παροχή διεθνούς προστασίας και στήριξης σε πρόσφυγες, μετανάστες, εσωτερικά εκτοπισμένους, κοινότητες υποδοχής και σε χώρες που φιλοξενούν σημαντικό πληθυσμό προσφύγων ή εκτοπισμένων.

(6) **Ενίσχυση των εταιρικών σχέσεων**

α) Ενθάρρυνση της περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης, της συνδεσιμότητας και της συνεργασίας, καθώς και της εφαρμογής της συμφωνίας οικονομικής εταιρικής σχέσης·

β) προώθηση του διαλόγου πολιτικής με τις περιφερειακές οικονομικές κοινότητες·

γ) προώθηση του διαπολιτισμικού διαλόγου και των προγραμμάτων συνεργασίας, αδελφοποίησης, ανταλλαγών και ηγεσίας.

V. ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΗ ΑΦΡΙΚΗ ΚΑΙ ΙΝΔΙΚΟΣ ΩΚΕΑΝΟΣ

(1) **Στήριξη της βιώσιμης και συμπεριληπτικής οικονομικής μεγέθυνσης, προώθηση αξιοπρεπών θέσεων εργασίας και αξιοποίηση του ψηφιακού μετασχηματισμού**

α) Προώθηση της ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα· βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, του επενδυτικού κλίματος, της ψηφιοποίησης των επιχειρήσεων, καθώς και της διαφάνειας των δημόσιων οικονομικών· της ψηφιακής διακυβέρνησης και της ανάπτυξης ηλεκτρονικών υπηρεσιών·

β) στήριξη των βιώσιμων υποδομών και της συνδεσιμότητας, της οικονομικής ολοκλήρωσης και του εμπορίου·

γ) στήριξη της ανάπτυξης δεξιοτήτων και της αξιοπρεπούς απασχόλησης, καθώς και της έρευνας και της καινοτομίας·

δ) ενίσχυση της πράσινης και της ψηφιακής οικονομίας.

(2) **Προώθηση της χρηστής διακυβέρνησης, της ειρήνης, της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων**

α) Προώθηση της ειρήνης και της ασφάλειας στην ξηρά και στη θάλασσα, της σταθερότητας, της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου· προώθηση της μεταρρύθμισης του τομέα της ασφάλειας, της πρόληψης των συγκρούσεων, της συμφιλίωσης και της καταπολέμησης της διεθνούς εμπορίας ανθρώπων·

β) στήριξη της δημοκρατικής διακυβέρνησης, της διαφάνειας και της εποπτείας, καθώς και της καταπολέμησης της διαφθοράς· βελτίωση της καταχώρισης ληξιαρχικών πράξεων·

γ) προώθηση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των αρχών της ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων·

δ) στήριξη της δικαιοσύνης· ενίσχυση και ενδυνάμωση των τοπικών αρχών και της κοινωνίας των πολιτών.

(3) **Προστασία του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας και καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής**

α) Στήριξη του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτήν, καθώς και της ετοιμότητας για την αντιμετώπιση καταστροφών και της μείωσης των κινδύνων καταστροφών·

β) προώθηση της πρόσβασης σε βιώσιμη ενέργεια και της ενεργειακής απόδοσης· προώθηση της πρόσβασης σε ανθεκτικές στην κλιματική αλλαγή και ασφαλείς υπηρεσίες ύδρευσης και αποχέτευσης·

γ) στήριξη της επισιτιστικής ασφάλειας, της έξυπνης και ανθεκτικής γεωργίας, της βιώσιμης αλιείας και υδατοκαλλιέργειας·

δ) προώθηση της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων, της προστασίας του περιβάλλοντος, της διατήρησης της βιοποικιλότητας και της κυκλικής οικονομίας· προώθηση των βιώσιμων, πολυλειτουργικών οικοσυστημάτων υπό διαχείριση στο πλαίσιο της προσαρμογής και της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή.

(4) **Προώθηση της ανθρώπινης ανάπτυξης και της ισότητας των φύλων**

α) Στήριξη της καλύτερης πρόσβασης σε ανθεκτικές υπηρεσίες υγείας και διατροφή, καθώς και της βελτίωσης της ποιότητάς τους·

β) βελτίωση της πρόσβασης στην εκπαίδευση σε διάφορα επίπεδα, καθώς και της ποιότητάς της· προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού και των ψηφιακών δεξιοτήτων·

γ) προώθηση των συστημάτων κοινωνικής ένταξης και κοινωνικής προστασίας·

δ) στήριξη μέτρων για την ενίσχυση της ισότητας των φύλων και προώθηση της ενδυνάμωσης των γυναικών και των κοριτσιών σε όλους τους τομείς πολιτικής.

(5) **Ενίσχυση των εταιρικών σχέσεων**

α) Ενθάρρυνση της περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης και συνεργασίας, καθώς και της εφαρμογής της συμφωνίας οικονομικής εταιρικής σχέσης· στήριξη της ευρύτερης συνεργασίας στον Ινδικό Ωκεανό·

β) προώθηση του διαλόγου πολιτικής με τις περιφερειακές οικονομικές κοινότητες·

γ) προώθηση του διαπολιτισμικού διαλόγου και των προγραμμάτων συνεργασίας, αδελφοποίησης, ανταλλαγών και ηγεσίας.

VI. ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

(1) **Στήριξη της βιώσιμης και συμπεριληπτικής οικονομικής μεγέθυνσης και αξιοποίηση του ψηφιακού μετασχηματισμού**

α) Στήριξη της επιχειρηματικότητας, της αξιοπρεπούς απασχόλησης και της απασχολησιμότητας, βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, της ψηφιοποίησης των επιχειρήσεων και του επενδυτικού κλίματος·

β) προώθηση της οικονομικής διαφοροποίησης, της ανάπτυξης αξιακών αλυσίδων τροφίμων και οικονομικών υποδομών, καθώς και του εμπορίου εκτός του εμπορίου πετρελαίου· προώθηση της ανάπτυξης βιώσιμων αλυσίδων παραγωγής και αξίας·

δ) στήριξη της ανθεκτικότητας των τοπικών κοινοτήτων και διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς·

ε) στήριξη της ανάπτυξης και της θέσης σε λειτουργία υποδομών για τη διασφάλιση προσβάσιμης, οικονομικά προσιτής, συμπεριληπτικής και ασφαλούς ψηφιακής συνδεσιμότητας· στήριξη της βελτίωσης της ψηφιακής διακυβέρνησης, της ανάπτυξης ηλεκτρονικών υπηρεσιών και πλαισίων και πλατφορμών διαλειτουργικότητας.

(2) **Προστασία του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας και καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής**

α) Συμβολή στην προσπάθεια των εταίρων να παραμείνουν προσηλωμένοι στις διεθνείς δεσμεύσεις τους όσον αφορά την κλιματική αλλαγή, την καταπολέμηση της ρύπανσης, τη διαχείριση των οικοσυστημάτων και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας· αύξηση της ανθεκτικότητάς τους σε κλιματικούς και άλλους φυσικούς κινδύνους·

β) ανάπτυξη ικανοτήτων για την ενσωμάτωση των στόχων για την περιβαλλοντική βιωσιμότητα και την κλιματική αλλαγή στις αναπτυξιακές διαδικασίες, ιδίως στους τομείς της οικονομίας, της βιώσιμης ενέργειας, της γεωργίας, της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας·

γ) ενίσχυση της συνεργασίας για την ανάπτυξη επιστημονικής, τεχνικής, ανθρώπινης και θεσμικής ικανότητας για τη διαχείριση του κλίματος και του περιβάλλοντος·

δ) στήριξη μέτρων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της.

(3) **Προώθηση της ανθρώπινης ανάπτυξης, της κοινωνικής ένταξης και της υγείας**

α) Βελτίωση της ποιότητας και της ισότητας των εκπαιδευτικών συστημάτων· προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού και των ψηφιακών δεξιοτήτων·

β) στήριξη των μεταρρυθμίσεων στον τομέα της κοινωνικής προστασίας και βελτίωση της πρόσβασης των ευάλωτων ομάδων σε βασικές υπηρεσίες· προώθηση του συντονισμού για την αντιμετώπιση κρίσεων στον τομέα της υγείας·

γ) προώθηση του σεβασμού της αρχής της απαγόρευσης των διακρίσεων· στήριξη του δικαιώματος στην ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας ή πεποιθήσεων.

δ) Στήριξη της ενίσχυσης των συστημάτων υγείας, της μεγαλύτερης πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας, καθώς και της βελτίωσης της ποιότητας και της ανθεκτικότητάς τους.

(4) **Προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της χρηστής διακυβέρνησης, της συμπεριληπτικής ιδιότητας του πολίτη και των ειρηνικών, δίκαιων κοινωνιών, καθώς και ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα της μετανάστευσης και της κινητικότητας**

α) Στήριξη της μακροοικονομικής διαχείρισης, των συστημάτων διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών και της λογοδοσίας των δημόσιων οργανισμών· προώθηση της συμμετοχικότητας στη διακυβέρνηση και στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων· ενίσχυση της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών· καταπολέμηση των διακρίσεων και ενίσχυση της κοινωνίας των πολιτών·

β) προώθηση της ισότητας των φύλων και του σεβασμού, της προστασίας και της πλήρους άσκησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από γυναίκες και κορίτσια και της ενδυνάμωσής τους, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών, εργασιακών και κοινωνικών δικαιωμάτων.

γ) ενίσχυση της συνεργασίας όσον αφορά όλες τις πτυχές της μετανάστευσης, της αναγκαστικής εκτόπισης και της διαχείρισης των συνόρων, και ενίσχυση της καταπολέμησης της παράνομης διακίνησης μεταναστών· ενίσχυση όλων των πτυχών της διακυβέρνησης της μετανάστευσης και του ασύλου, της συνεργασίας για ασφαλή, αξιοπρεπή και βιώσιμη επιστροφή, επανεισδοχή και επανένταξη, και της αντιμετώπισης των βαθύτερων αιτίων της παράτυπης μετανάστευσης και της αναγκαστικής εκτόπισης·

δ) στήριξη μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης της νόμιμης μετανάστευσης και της κινητικότητας· συμβολή στην παροχή στήριξης σε πρόσφυγες, μετανάστες, εσωτερικά εκτοπισμένους, κοινότητες υποδοχής και σε χώρες που φιλοξενούν πληθυσμούς προσφύγων ή εκτοπισμένων.

(5) **Στήριξη της ειρήνης, της ασφάλειας και της πρόληψης των συγκρούσεων**

α) Στήριξη των προσπαθειών οικοδόμησης ειρήνης, του διαλόγου διαμεσολάβησης και της συμφιλίωσης· δημιουργία συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης· στήριξη της πρόληψης και διευθέτησης συγκρούσεων·

β) στήριξη της μεταρρύθμισης του τομέα της ασφάλειας και της καταπολέμησης του οργανωμένου εγκλήματος·

γ) πρόληψη και αντιμετώπιση της ριζοσπαστικοποίησης που οδηγεί σε βίαιο εξτρεμισμό και τρομοκρατία, και προστασία των ατόμων από τέτοιες απειλές·

δ) ενίσχυση της περιφερειακής ασφάλειας και της ασφάλειας και της προστασίας στη θάλασσα· μετριασμός των χημικών, βιολογικών, ραδιολογικών και πυρηνικών κινδύνων.

(6) **Ενίσχυση των εταιρικών σχέσεων**

α) Ενθάρρυνση των σχέσεων καλής γειτονίας, της συνεργασίας και του συμπεριληπτικού και εποικοδομητικού διαλόγου.

β) Προώθηση της τριγωνικής συνεργασίας με διμερείς και περιφερειακούς οργανισμούς ανάπτυξης και χρηματοδοτικούς οργανισμούς.

γ) Συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη σε εκβιομηχανισμένες και πιο προηγμένες αναπτυσσόμενες χώρες και μέσω της δημόσιας διπλωματίας.

VII. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΣΙΑ

(1) **Προώθηση της ειρήνης, της σταθερότητας, της χρηστής διακυβέρνησης, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ανθρώπινης ανάπτυξης, και αντιμετώπιση της παράτυπης μετανάστευσης και της αναγκαστικής εκτόπισης**

α) Συμβολή στην ειρήνη, την πρόληψη ή τη συμπεριληπτική πολιτική διευθέτηση συγκρούσεων, καθώς και στη σταθερότητα με την ανάπτυξη της ανθεκτικότητας των κρατών, των κοινωνιών, των κοινοτήτων και των ατόμων· στήριξη του κοινωνικού διαλόγου.

β) Ενίσχυση και προώθηση της δημοκρατίας και συμμετοχικών δημοκρατικών διαδικασιών· στήριξη των αποτελεσματικών και λογοδοτούντων θεσμών και της καταπολέμησης της διαφθοράς, του λαθρεμπορίου ναρκωτικών και του οργανωμένου εγκλήματος· ενίσχυση του κράτους δικαίου και της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης.

γ) Στήριξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, του ρόλου της κοινωνίας των πολιτών σε όλες τις πτυχές των πολιτικών και μεταρρυθμιστικών διαδικασιών και του δημόσιου βίου, και στήριξη της ενίσχυσης και της ανθεκτικότητας των δημόσιων υπηρεσιών στους τομείς της υγείας και της εκπαίδευσης· στήριξη μέτρων για την ενίσχυση της ισότητας των φύλων και προώθηση της ενδυνάμωσης των γυναικών και των κοριτσιών σε όλους τους τομείς πολιτικής.

δ) Αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων της παράτυπης μετανάστευσης και της αναγκαστικής εκτόπισης· διευκόλυνση της εύτακτης, ασφαλούς, νόμιμης και υπεύθυνης μετανάστευσης και κινητικότητας· ενίσχυση της διακυβέρνησης και της διαχείρισης της μετανάστευσης και ενίσχυση της προστασίας των συνόρων, της συνεργασίας για ασφαλή, αξιοπρεπή και βιώσιμη επιστροφή, επανεισδοχή και επανένταξη των μεταναστών, καθώς και νόμιμη μετανάστευση.

(2) **Προστασία του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας και καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής**

α) Προώθηση μιας ολοκληρωμένης, βιώσιμης και συμμετοχικής διαχείρισης των υδάτινων πόρων που λαμβάνει υπόψη τις συγκρούσεις, καθώς και της διασυνοριακής συνεργασίας στον τομέα των υδάτων·

β) Στήριξη μέτρων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της·

γ) προώθηση της διατήρησης, της βιώσιμης διαχείρισης και της χρήσης υγιών οικοσυστημάτων και συστημάτων γεωργικών ειδών διατροφής· ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας· στήριξη των προσπαθειών των χωρών εταίρων όσον αφορά την ετοιμότητα για την αντιμετώπιση καταστροφών και τη μείωση των κινδύνων καταστροφών, καθώς και προώθηση της πρόσβασης σε βιώσιμη ενέργεια και της ενίσχυσης της συνεργασίας στον τομέα της βιώσιμης ενέργειας·

δ) ανάπτυξη και ενίσχυση της βιώσιμης πράσινης οικονομίας και της κυκλικής οικονομίας.

(3) **Στήριξη της βιώσιμης και συμπεριληπτικής οικονομικής μεγέθυνσης και των αξιοπρεπών θέσεων εργασίας και αξιοποίηση του ψηφιακού μετασχηματισμού**

α) Στήριξη της ανάπτυξης ανθεκτικών και βιώσιμων οικονομιών· στήριξη της ρυθμιστικής συνεργασίας και τυποποίησης· στήριξη της ανάπτυξης και της θέσης σε λειτουργία υποδομών για τη διασφάλιση προσβάσιμης, οικονομικά προσιτής, συμπεριληπτικής και ασφαλούς ψηφιακής συνδεσιμότητας·

β) στήριξη της ενισχυμένης παραγωγικότητας και της αξιοπρεπούς απασχόλησης μέσω της οικονομικής τυποποίησης, σε συνδυασμό με τη στήριξη της εφαρμογής των διεθνών προτύπων εργασίας·

γ) στήριξη της ενίσχυσης των ευκαιριών τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης· προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού και των ψηφιακών δεξιοτήτων·

δ) διευκόλυνση του διασυνοριακού και ενδοπεριφερειακού εμπορίου και της ενίσχυσης της περιφερειακής ολοκλήρωσης, ως φορέα ειρήνης σε ολόκληρη την περιοχή.

(4) **Ενίσχυση των εταιρικών σχέσεων**

α) Ενθάρρυνση της περιφερειακής ολοκλήρωσης και συνεργασίας για τη στήριξη της κοινής ευημερίας και ασφάλειας·

β) στήριξη της οικονομικής, πολιτιστικής και δημόσιας διπλωματίας για τη συνεργασία με τον πληθυσμό, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, τους δήμους και τις τοπικές κοινότητες, τον ιδιωτικό τομέα, τα μέσα ενημέρωσης, την ακαδημαϊκή κοινότητα και τις ομάδες προβληματισμού·

γ) προώθηση και υποστήριξη μιας ενιαίας περιφερειακής προσέγγισης όσον αφορά την ενσωμάτωση του Αφγανιστάν στην Κεντρική Ασία.

VIII. ΝΟΤΙΑ ΑΣΙΑ

(1) **Προώθηση της χρηστής διακυβέρνησης, της ανθρώπινης ανάπτυξης και της ισότητας των φύλων, και αντιμετώπιση της παράτυπης μετανάστευσης και της αναγκαστικής εκτόπισης**

α) Ενίσχυση και προώθηση της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, ενός ανεξάρτητου, λογοδοτούντος και αποτελεσματικού συστήματος δικαιοσύνης, της διακυβέρνησης και της εποπτείας, και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· ενδυνάμωση μιας ακμαίας κοινωνίας των πολιτών και διευκόλυνση της καταχώρισης ληξιαρχικών πράξεων· στήριξη μέτρων για την ενίσχυση της ισότητας των φύλων και προώθηση της ενδυνάμωσης των γυναικών και των κοριτσιών σε όλους τους τομείς πολιτικής.

β) Ενίσχυση των δημόσιων οργανισμών σε εθνικό και υποεθνικό επίπεδο, των δημόσιων υπηρεσιών στους τομείς της υγείας, της διατροφής, της εκπαίδευσης και της κοινωνικής προστασίας· στήριξη της αποκέντρωσης·

γ) αντιμετώπιση των απειλών κατά της υγείας· ανάπτυξη ασφαλών, αποτελεσματικών και οικονομικά προσιτών εμβολίων, φαρμάκων και θεραπειών κατά των ασθενειών που συνδέονται με τη φτώχεια και των παραμελημένων ασθενειών· βελτίωση της ανταπόκρισης στις προκλήσεις στον τομέα της υγείας·

δ) αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων της παράτυπης μετανάστευσης και της αναγκαστικής εκτόπισης· διευκόλυνση της εύτακτης, ασφαλούς, νόμιμης και υπεύθυνης μετανάστευσης και κινητικότητας· ενίσχυση της διακυβέρνησης και της διαχείρισης της μετανάστευσης και ενίσχυση της προστασίας των συνόρων, της συνεργασίας για ασφαλή, αξιοπρεπή και βιώσιμη επιστροφή, επανεισδοχή και επανένταξη των μεταναστών, καθώς και νόμιμη μετανάστευση.

(2) **Προστασία του περιβάλλοντος και καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής**

α) Στήριξη του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτήν· ενίσχυση της ικανότητας περιβαλλοντικής διαχείρισης·

β) ανάπτυξη και ενίσχυση της βιώσιμης πράσινης και γαλάζιας οικονομίας και της καταπολέμησης της ρύπανσης·

γ) προώθηση της σταδιακής κατάργησης των ορυκτών καυσίμων και της πρόσβασης σε βιώσιμες ενεργειακές υπηρεσίες· βελτίωση της διακυβέρνησης των ωκεανών·

δ) στήριξη της καλύτερης διακυβέρνησης και της δημιουργίας ικανοτήτων για τη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων, καθώς και προώθηση βιώσιμων, πολυλειτουργικών οικοσυστημάτων υπό διαχείριση στο πλαίσιο της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της ανθεκτικότητας σε καταστροφές που σχετίζονται με φυσικούς κινδύνους.

(3) **Στήριξη της βιώσιμης και συμπεριληπτικής οικονομικής μεγέθυνσης και των αξιοπρεπών θέσεων εργασίας και αξιοποίηση του ψηφιακού μετασχηματισμού**

α) Στήριξη της επιχειρηματικότητας, της ψηφιοποίησης των επιχειρήσεων, της ανάπτυξης δεξιοτήτων και της εφαρμογής των διεθνών προτύπων εργασίας· ενίσχυση βιώσιμων συστημάτων κοινωνικής προστασίας·

β) βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και του επενδυτικού κλίματος· διευκόλυνση του εμπορίου· βελτίωση των περιφερειακών πολυτροπικών δικτύων και υπηρεσιών μεταφορών· στήριξη των βιώσιμων υποδομών και της συνδεσιμότητας·

γ) προώθηση της καθολικής πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή, αξιόπιστη και βιώσιμη ενέργεια· προώθηση μιας κυκλικής οικονομίας χαμηλών εκπομπών, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή και αποδοτικής ως προς τη χρήση των πόρων·

δ) στήριξη της ρυθμιστικής συνεργασίας και τυποποίησης· στήριξη της ανάπτυξης και της θέσης σε λειτουργία υποδομών για τη διασφάλιση προσβάσιμης, οικονομικά προσιτής, συμπεριληπτικής και ασφαλούς ψηφιακής συνδεσιμότητας.

(4) **Προώθηση της ειρήνης, της ασφάλειας και της σταθερότητας και πρόληψη των συγκρούσεων**

α) Στήριξη της πρόληψης των συγκρούσεων, της έγκαιρης προειδοποίησης· της οικοδόμησης της ειρήνης, της διαχείρισης κρίσεων, της σταθεροποίησης, της συμφιλίωσης και της ανασυγκρότησης μετά από συγκρούσεις, και ενίσχυση της ασφάλειας στη θάλασσα·

β) καταπολέμηση των διακρίσεων και των ανισοτήτων· προώθηση της συστηματικής συμμετοχής των γυναικών και των νέων·

γ) πρόληψη κάθε μορφής σεξουαλικής και έμφυλης βίας·

δ) πρόληψη και αντιμετώπιση της ριζοσπαστικοποίησης, του βίαιου εξτρεμισμού και της τρομοκρατίας.

(5) **Ενίσχυση των εταιρικών σχέσεων**

α) Ενίσχυση της ανάληψης ιδίας ευθύνης από τις χώρες, των εταιρικών σχέσεων και του εποικοδομητικού διαλόγου, μεταξύ άλλων και με την κοινωνία των πολιτών·

β) προώθηση της πολυμέρειας, της περιφερειακής ολοκλήρωσης και της ενισχυμένης συνδεσιμότητας·

γ) συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη σε πιο προηγμένες αναπτυσσόμενες χώρες και μέσω της δημόσιας διπλωματίας.

IX. ΒΟΡΕΙΑ ΚΑΙ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΣΙΑ

(1) **Προώθηση της χρηστής διακυβέρνησης, της ανθρώπινης ανάπτυξης και της ισότητας των φύλων**

α) Ενίσχυση και προώθηση της δημοκρατίας και των συμμετοχικών δημοκρατικών διαδικασιών, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, του κράτους δικαίου, της ανεξάρτητης δικαιοσύνης, της διακυβέρνησης και της εποπτείας, καθώς και της καταπολέμησης της διαφθοράς·

β) στήριξη, ενίσχυση και ενδυνάμωση μιας ακμαίας κοινωνίας των πολιτών· προώθηση ενός ανοικτού και ευνοϊκού χώρου για την κοινωνία των πολιτών και της συμμετοχής των πολιτών στον πολιτικό βίο·

γ) καταπολέμηση των ανισοτήτων και των διακρίσεων· προώθηση της ανθρώπινης ανάπτυξης και της πλήρους άσκησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τις γυναίκες και τα κορίτσια, τους νέους και τα παιδιά, και τα άτομα με αναπηρία·

δ) στήριξη της ενίσχυσης των συστημάτων υγείας, της μεγαλύτερης πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας, καθώς και της βελτίωσης της ποιότητας και της ανθεκτικότητάς τους· αντιμετώπιση των απειλών κατά της υγείας· ανάπτυξη ασφαλών, αποτελεσματικών και οικονομικά προσιτών εμβολίων, φαρμάκων και θεραπειών κατά των ασθενειών που συνδέονται με τη φτώχεια και των παραμελημένων ασθενειών· βελτίωση της ανταπόκρισης στις προκλήσεις στον τομέα της υγείας.

(2) **Στήριξη της ειρήνης, της σταθερότητας, της ασφάλειας και της πρόληψης των συγκρούσεων**

α) Στήριξη της πρόληψης των συγκρούσεων, της έγκαιρης προειδοποίησης και της οικοδόμησης της ειρήνης μέσω της διαμεσολάβησης και του διαλόγου, της διαχείρισης κρίσεων και της σταθεροποίησης, της συμφιλίωσης και της ανασυγκρότησης μετά από συγκρούσεις, και ενίσχυση της ασφάλειας στη θάλασσα·

β) στήριξη τοπικών, εθνικών, περιφερειακών και διεθνών πρωτοβουλιών που συμβάλλουν στη σταθερότητα, την ασφάλεια και την ειρήνη· προώθηση της διασυνοριακής συνεργασίας για κοινούς φυσικούς πόρους.

(3) **Προστασία του περιβάλλοντος και καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής**

α) Ενίσχυση της επιστημονικής, τεχνικής, ανθρώπινης και θεσμικής ικανότητας για τη διαχείριση του κλίματος και του περιβάλλοντος· ενίσχυση της περιφερειακής, εθνικής και τοπικής κλιματικής και περιβαλλοντικής διακυβέρνησης,·

β) στήριξη μέτρων για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν, καθώς και για τη μείωση των κινδύνων καταστροφών·

γ) προώθηση της πρόσβασης σε βιώσιμη ενέργεια και της σταδιακής κατάργησης των επιζήμιων για το περιβάλλον επιδοτήσεων για τα ορυκτά καύσιμα· ανάπτυξη και ενίσχυση της βιώσιμης πράσινης και γαλάζιας οικονομίας, της καταπολέμηση της ρύπανσης, της κυκλικής οικονομίας και της βιώσιμης αστικοποίησης· βελτίωση της διακυβέρνησης των ωκεανών·

δ) προώθηση της δάσωσης και της επιβολής της δασικής νομοθεσίας, της διακυβέρνησης και του εμπορίου· στήριξη της διακυβέρνησης των ωκεανών.

(4) **Στήριξη της βιώσιμης και συμπεριληπτικής οικονομικής μεγέθυνσης, και αξιοποίηση του ψηφιακού μετασχηματισμού**

α) Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και του επενδυτικού κλίματος· στήριξη της ψηφιοποίησης των επιχειρήσεων και δημιουργία ευνοϊκού κανονιστικού περιβάλλοντος για την οικονομική ανάπτυξη·

β) στήριξη της περιφερειακής ολοκλήρωσης, του εμπορίου, των επενδύσεων και της συνδεσιμότητας· στήριξη της ανάπτυξης και της θέσης σε λειτουργία υποδομών για τη διασφάλιση προσβάσιμης, οικονομικά προσιτής, συμπεριληπτικής και ασφαλούς ψηφιακής συνδεσιμότητας· στήριξη της βελτίωσης της ψηφιακής διακυβέρνησης, της ανάπτυξης ηλεκτρονικών υπηρεσιών και πλαισίων και πλατφορμών διαλειτουργικότητας·

γ) στήριξη της βιώσιμης γεωργίας, δασοκομίας και αλιείας, καθώς και της επισιτιστικής ασφάλειας· προώθηση της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων, καθώς και της περιβαλλοντικής και κοινωνικής ανθεκτικότητας και των υγιών οικοσυστημάτων·

δ) στήριξη της βιώσιμης οικονομικής διαφοροποίησης, της τοπικής προστιθέμενης αξίας στις αλυσίδες εφοδιασμού, του βιώσιμου εμπορίου και της ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα· προώθηση της ανάπτυξης βιώσιμων αλυσίδων παραγωγής και αξίας.

(5) **Αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων της παράτυπης μετανάστευσης και της αναγκαστικής εκτόπισης και διευκόλυνση της εύτακτης, ασφαλούς και νόμιμης μετανάστευσης και κινητικότητας**

α) Προώθηση των συνθηκών για τη διευκόλυνση της νόμιμης μετανάστευσης και της καλά διαχειριζόμενης κινητικότητας και των επαφών μεταξύ των λαών·

β) διασφάλιση της προστασίας και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των μεταναστών, των προσφύγων και των βίαια εκτοπισμένων· στήριξη λύσεων προσανατολισμένων στην ανάπτυξη, καθώς και της ασφαλούς, αξιοπρεπούς και βιώσιμης επιστροφής, επανεισδοχής και επανένταξης·

γ) μείωση των τρωτών σημείων στο πλαίσιο της μετανάστευσης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προκαλούνται από την εμπορία και την παράνομη διακίνηση ανθρώπων.

(6) **Ενίσχυση των εταιρικών σχέσεων**

α) Εμβάθυνση του πολιτικού, οικονομικού, κοινωνικού και πολιτισμικού διαλόγου μεταξύ της Ένωσης και των χωρών εταίρων· υποστήριξη της υλοποίησης διμερών και διεθνών δεσμεύσεων·

β) οικοδόμηση εταιρικών σχέσεων με τον ιδιωτικό τομέα για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη βελτίωση των μέσων διαβίωσης·

γ) συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη σε εκβιομηχανισμένες και πιο προηγμένες αναπτυσσόμενες χώρες και μέσω της δημόσιας διπλωματίας.

Χ. ΕΙΡΗΝΙΚΟΣ

(1) **Προστασία του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας και καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής**

α) Ανάπτυξη και ενίσχυση της βιώσιμης πράσινης και γαλάζιας οικονομίας, της κυκλικής οικονομίας και της καταπολέμησης της ρύπανσης· προώθηση της πρόσβασης στη βιώσιμη ενέργεια·

β) στήριξη των προσπαθειών των εταίρων να παραμείνουν προσηλωμένοι στις δεσμεύσεις τους όσον αφορά την κλιματική αλλαγή, την ετοιμότητα για την αντιμετώπιση καταστροφών και τη μείωση των κινδύνων καταστροφών, τη διατήρηση των οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας, καθώς και τη διακυβέρνηση των ωκεανών·

γ) προώθηση περιβαλλοντικά βιώσιμων γεωργικών πρακτικών· ενίσχυση του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτήν· προώθηση της περιβαλλοντικής και κοινωνικής ανθεκτικότητας και των υγιών οικοσυστημάτων·

δ) στήριξη της βιώσιμης οικονομικής διαφοροποίησης, της ανταγωνιστικότητας, της τοπικής προστιθέμενης αξίας στις αλυσίδες εφοδιασμού, του βιώσιμου εμπορίου και της ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα.

(2) **Στήριξη της βιώσιμης και συμπεριληπτικής οικονομικής μεγέθυνσης και της αξιοπρεπούς απασχόλησης**

α) Στήριξη της βιώσιμης επιχειρηματικότητας, της αξιοπρεπούς απασχόλησης και της απασχολησιμότητας· βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και του επενδυτικού κλίματος· δημιουργία ευκαιριών· στήριξη της ψηφιακής οικονομίας και της ψηφιακής συνδεσιμότητας·

β) βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και του επενδυτικού κλίματος· δημιουργία ευνοϊκού κανονιστικού περιβάλλοντος για την οικονομική ανάπτυξη· στήριξη της επέκτασης των επιχειρήσεων και της δημιουργίας θέσεων εργασίας·

γ) ενίσχυση και διαφοροποίηση βιώσιμων και συμπεριληπτικών αλυσίδων αξίας γεωργικών τροφίμων· προώθηση της επισιτιστικής ασφάλειας και της οικονομικής διαφοροποίησης, της προσθήκης αξίας, της περιφερειακής ολοκλήρωσης, της ανταγωνιστικότητας και του δίκαιου εμπορίου· στήριξη βιώσιμων και ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή καινοτομιών με χαμηλές εκπομπές· στήριξη βιώσιμων υποδομών·

δ) υποστήριξη και προώθηση της βιώσιμης διαχείρισης της αλιείας και της βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας.

(3) **Προώθηση της χρηστής διακυβέρνησης, της ειρήνης και της ασφάλειας, του κράτους δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένης της ισότητας των φύλων**

α) Ενίσχυση και προώθηση της ειρήνης, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και των συμπεριληπτικών δημοκρατικών διαδικασιών, του κράτους δικαίου, της ανεξάρτητης δικαιοσύνης, της πρόληψης των συγκρούσεων, της οικοδόμησης της ειρήνης και της συμφιλίωσης, της διακυβέρνησης και της εποπτείας, της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και της καταπολέμησης της διαφθοράς·

β) καταπολέμηση των διακρίσεων· προώθηση της αρχής της ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων·

γ) ανάπτυξη της ανθεκτικότητας κρατών, κοινωνιών, κοινοτήτων και ατόμων σε πολιτικές, οικονομικές, περιβαλλοντικές, επισιτιστικές, δημογραφικές και κοινωνικές πιέσεις και κλυδωνισμούς, σε φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές και σε κρίσεις στον τομέα της υγείας, συμπεριλαμβανομένων των πανδημιών·

δ) στήριξη, ενίσχυση και ενδυνάμωση μιας ακμαίας κοινωνίας των πολιτών· προώθηση ενός ανοικτού και ευνοϊκού χώρου για την κοινωνία των πολιτών και της συμμετοχής των πολιτών στον πολιτικό βίο και στον έλεγχο των αποφάσεων· στήριξη και προώθηση της συμμετοχής όλων στις πολιτικές διαδικασίες και στον δημόσιο βίο.

(4) **Προώθηση της ανθρώπινης ανάπτυξης**

α) Ενίσχυση των προσπαθειών για την υιοθέτηση πολιτικών και τη δημιουργία κατάλληλων επενδύσεων για την προώθηση, την προστασία και την πραγμάτωση των δικαιωμάτων των γυναικών και των κοριτσιών, των νέων και των παιδιών·

β) στήριξη της βιώσιμης γεωργίας, αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, καθώς και της επισιτιστικής ασφάλειας· δημιουργία οικονομικών ευκαιριών και αξιοπρεπών θέσεων εργασίας·

γ) στήριξη της οικουμενικής πρόσβασης σε ασφαλές και επαρκές πόσιμο νερό, αποχέτευση και υγιεινή, καθώς και της βιώσιμης και ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτινων πόρων·

δ) στήριξη της ενίσχυσης των συστημάτων υγείας, της μεγαλύτερης πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας, καθώς και της βελτίωσης της ποιότητας και της ανθεκτικότητάς τους.

(5) **Ενίσχυση των εταιρικών σχέσεων**

α) Εμβάθυνση του πολιτικού, οικονομικού, κοινωνικού και πολιτιστικού διαλόγου· υποστήριξη της υλοποίησης διμερών και διεθνών δεσμεύσεων· στήριξη της ευρύτερης συνεργασίας στον Ειρηνικό·

β) συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη σε εκβιομηχανισμένες και πιο προηγμένες αναπτυσσόμενες χώρες και μέσω της δημόσιας διπλωματίας.

XI. ΑΜΕΡΙΚΗ

(1) **Προστασία του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας και καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής**

α) Στήριξη των προσπαθειών των εταίρων για προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και μετριασμό αυτής, καθώς και για τη μείωση των κινδύνων καταστροφών·

β) προώθηση της διατήρησης, της βιώσιμης διαχείρισης και της αποκατάστασης των οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας· προστασία της άγριας ζωής και ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας·

γ) προώθηση της βιώσιμης διαχείρισης της χρήσης γης, της αλλαγής της χρήσης γης και της δασοκομίας· καταπολέμηση της υποβάθμισης των δασών και προώθηση της επιβολής της δασικής νομοθεσίας, της διακυβέρνησης και του εμπορίου, καθώς και ενίσχυση της διακυβέρνησης των ωκεανών·

δ) προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων και της βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής κατά τη μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία, της μηδενικής ρύπανσης και της μετάβασης στην πράσινη ενέργεια με έμφαση στην ενεργειακή απόδοση: στήριξη του εκσυγχρονισμού των συστημάτων ύδρευσης και αποχέτευσης.

(2) **Ψηφιακός μετασχηματισμός και καινοτομία**

α) Στήριξη της τυποποίησης και της συνεργασίας σε θέματα πολιτικής σχετικά με την κυβερνοασφάλεια, την προστασία των δεδομένων, την τεχνητή νοημοσύνη και άλλα ρυθμιστικά ζητήματα που συνδέονται με τον ψηφιακό μετασχηματισμό· προώθηση της συμπεριληπτικής ψηφιακής εκπαίδευσης, του ψηφιακού γραμματισμού και των ψηφιακών δεξιοτήτων· ενίσχυση των ψηφιακών δικαιωμάτων·

β) ανάπτυξη και προώθηση προσβάσιμης, οικονομικά προσιτής, συμπεριληπτικής και ασφαλούς ψηφιακής συνδεσιμότητας· ενίσχυση της ανταλλαγής γνώσεων και δεδομένων· ενίσχυση της διαπεριφερειακής επιστημονικής συνεργασίας·

γ) προώθηση της ψηφιακής οικονομίας, συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής επιχειρηματικότητας· προώθηση της συνεργασίας στους τομείς της επιστήμης, της μεταφοράς τεχνολογίας και της έρευνας, της ψηφιοποίησης και της καινοτομίας· στήριξη της ανάπτυξης και της ευρείας χρήσης ψηφιακών προϊόντων, της ψηφιακής διοίκησης και των ηλεκτρονικών υπηρεσιών·

δ) στήριξη συνεργατικών πλατφορμών για την προώθηση των ψηφιακών επενδύσεων και ανταλλαγών στην ΕΕ.

(3) **Στήριξη της βιώσιμης και συμπεριληπτικής οικονομικής ανάκαμψης**

α) Προώθηση βιώσιμων και συμπεριληπτικών αλυσίδων αξίας, προώθηση της επισιτιστικής ασφάλειας και της οικονομικής διαφοροποίησης, καθώς και της έξυπνης εξειδίκευσης, της προσθήκης αξίας, της περιφερειακής ολοκλήρωσης και της συνδεσιμότητας, της ανταγωνιστικότητας, του δίκαιου και ισότιμου εμπορίου και της καινοτομίας·

β) στήριξη της ατζέντας της περιφερειακής ολοκλήρωσης και των εμπορικών πολιτικών για τη βιώσιμη ανάπτυξη, καθώς και της εφαρμογής των εμπορικών συμφωνιών· προώθηση και ενίσχυση της πολυμερούς προσέγγισης και της συμμόρφωσης με τους διεθνείς κανόνες και πρότυπα·

γ) βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και του επενδυτικού κλίματος με ευνοϊκό κανονιστικό περιβάλλον για την οικονομική ανάπτυξη·

δ) ενίσχυση της κοινωνικής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, της οικονομικής ενδυνάμωσης των γυναικών, των νέων και των ευάλωτων ομάδων, της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και της υπεύθυνης επιχειρηματικής συμπεριφοράς· τήρηση και προώθηση των προτύπων και των αρχών για τα ανθρώπινα δικαιώματα σε ολόκληρη την αλυσίδα αξίας· στήριξη της προσθήκης κοινής αξίας και δίκαιων συνθηκών εμπορικών συναλλαγών.

(4) **Στήριξη της χρηστής διακυβέρνησης, της ειρήνης και της ασφάλειας, και αντιμετώπιση της παράτυπης μετανάστευσης και της αναγκαστικής εκτόπισης**

α) Ενίσχυση και προώθηση της ειρήνης, της πρόληψης των συγκρούσεων, της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης, της καταπολέμησης της διαφθοράς, της διακυβέρνησης και της εποπτείας, συμπεριλαμβανομένων διαφανών, λογοδοτούντων, αποτελεσματικών και συμμετοχικών θεσμών σε όλα τα επίπεδα·

β) αντιμετώπιση της παράτυπης μετανάστευσης και της αναγκαστικής εκτόπισης· μείωση των τρωτών σημείων στο πλαίσιο της μετανάστευσης, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για την προστασία των θυμάτων εκμετάλλευσης και κακοποίησης· ενίσχυση της συνεργασίας για την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων·

γ) στήριξη λύσεων προσανατολισμένων στην ανάπτυξη για τους βίαια εκτοπισμένους, τους εσωτερικά εκτοπισμένους και τις κοινότητες υποδοχής τους·

δ) καταπολέμηση κάθε μορφής βίας, οργανωμένου εγκλήματος, εμπορίας ανθρώπων, διακίνησης ναρκωτικών, λαθρεμπορίου και νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

(5) **Προώθηση της κοινωνικής συνοχής, καταπολέμηση των ανισοτήτων και προώθηση της ανθρώπινης ανάπτυξης**

α) Στήριξη της υιοθέτησης και της αποτελεσματικής εφαρμογής δημόσιων πολιτικών για τη μείωση των ανισοτήτων, καθώς και μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης της διακυβέρνησης και των κοινωνικών πολιτικών·

β) βελτίωση της πρόσβασης όλων όσον αφορά τις βασικές ανάγκες και υπηρεσίες· στήριξη της ενίσχυσης των εκπαιδευτικών συστημάτων·

γ) προώθηση, προστασία και πραγμάτωση των δικαιωμάτων των ευάλωτων ομάδων και προώθηση της ισότητας των φύλων· ενίσχυση της ικανότητας χάραξης πολιτικής που λαμβάνει υπόψη τη διάσταση του φύλου·

δ) εμβάθυνση του διαλόγου με τις χώρες εταίρους, τους περιφερειακούς και διεθνείς οργανισμούς, τον ιδιωτικό τομέα και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών σχετικά με την κοινωνική συνοχή και την καταπολέμηση των ανισοτήτων.

ε) Στήριξη της ενίσχυσης των συστημάτων υγείας, της μεγαλύτερης πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας, καθώς και της βελτίωσης της ποιότητας και της ανθεκτικότητάς τους.

(6) **Ενίσχυση των εταιρικών σχέσεων**

α) Συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη σε εκβιομηχανισμένες και πιο προηγμένες αναπτυσσόμενες χώρες και μέσω της δημόσιας διπλωματίας·

β) Ενίσχυση της περιφερειακής, υποπεριφερειακής και διαπεριφερειακής συνεργασίας.

XII. ΚΑΡΑΪΒΙΚΗ

(1) **Ενίσχυση της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή και στις καταστροφές, συμπεριλαμβανομένης της πράσινης μετάβασης**

α) Στήριξη του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτήν, καθώς και της ετοιμότητας για την αντιμετώπιση καταστροφών και της μείωσης των κινδύνων καταστροφών·

β) προώθηση της προστασίας και της διαχείρισης του περιβάλλοντος, καθώς και προώθηση βιώσιμων, πολυλειτουργικών οικοσυστημάτων υπό διαχείριση στο πλαίσιο της προσαρμογής και της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή·

γ) ενίσχυση των βιώσιμων συστημάτων τροφίμων·

δ) στήριξη της μετάβασης στην πράσινη ενέργεια, της κυκλικής οικονομίας, της καταπολέμησης της ρύπανσης και της ανάπτυξης ανθεκτικότητας.

(2) **Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της απασχόλησης**

α) Στήριξη της οικονομικής διαφοροποίησης και της έξυπνης εξειδίκευσης· στήριξη της ψηφιακής οικονομίας και της ψηφιακής συνδεσιμότητας·

β) εστίαση σε νέους μοχλούς ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της πράσινης/γαλάζιας/κυκλικής οικονομίας, του βιώσιμου τουρισμού και του ψηφιακού μετασχηματισμού· προώθηση της ανάπτυξης βιώσιμων αλυσίδων παραγωγής και αξίας·

γ) στήριξη της πρόσβασης στη χρηματοδότηση, της κοινωνικής ένταξης, της ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα, του εμπορίου μεταξύ επιχειρήσεων, της επαγγελματικής εκπαίδευσης και της ανάπτυξης δεξιοτήτων.

(3) **Στήριξη της περιφερειακής ολοκλήρωσης, του εμπορίου και της διακρατικής συνεργασίας**

α) Στήριξη της οικονομικής ολοκλήρωσης και της εφαρμογής της συμφωνίας οικονομικής εταιρικής σχέσης·

β) στήριξη της οικοδόμησης θεσμών και των πολιτιστικών ανταλλαγών, μεταξύ άλλων με τις χώρες και τα εδάφη της ευρύτερης λεκάνης της Καραϊβικής.

(4) **Ενίσχυση της διακυβέρνησης, της ειρήνης, της ασφάλειας και της ανθρώπινης ανάπτυξης**

α) Ενίσχυση της διακυβέρνησης, της ειρήνης, της δημοκρατίας, της κοινωνίας των πολιτών, της καταπολέμησης των ανισοτήτων και της ασφάλειας των πολιτών·

β) καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης, της παράνομης χρηματοδότησης και του οργανωμένου εγκλήματος· ενίσχυση της διαχείρισης των συνόρων, της εκτροπής και της πρόληψης του εγκλήματος·

γ) στήριξη μέτρων συνοχής και πλαισίων προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης πρόσβασης σε υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης, καθώς και της βελτίωσης της ποιότητας και της ανθεκτικότητάς τους·

δ) προώθηση διεθνών προτύπων διακυβέρνησης και δημόσιων οικονομικών.

(5) **Στήριξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ισότητας των φύλων**

α) Προώθηση και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών·

β) προώθηση της ισότητας των φύλων και της ενδυνάμωσης των γυναικών.